

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΛΑΝΕΙΑ

Μαρία Ιωάννου Ζαχαρούλα Λοΐζου Σοφία Στυλιανού Έλενα Καπακιώτου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ**A.** Δομή Παρουσίασης

1. Εξώφυλλο
2. Περιεχόμενα

A1. Λάνεια

3. Το Χωριό Λάνεια
4. Κοινωνική Ζωή
5. Από το 1881 μέχρι Σήμερα

A2. Σημαντικά Κτίσματα του Χωριού

6. Σημεία Αναφοράς
7. Αναγνώριση Μεμονομένων Κτισμάτων
8. Αναγνώριση Μεμονωμένων Κτισμάτων

Β' ΜΕΡΟΣ**B.** Θεματική I

9. Πολεοδομικός Χαρακτήρας

B1. Η Συνεχής Δόμηση

10. Συνεχής Δόμηση

B2. Τα Στενά Δρομάκια του Χωριού

11. Στενά Δρομάκια
12. Στενά Δρομάκια - Παράδειγμα I
13. Στενά Δρομάκια - Παράδειγμα II
14. Στενά Δρομάκια - Παράδειγμα III
15. Ενδεικτική Πορεία

B3. Η Υλικότητα στο επίπεδο του Δρόμου

16. Υλικότητα Δρόμου
17. Εναλλαγές στην Υλικότητα του Δρόμου

18. Συμπεράσματα του Β' Μέρους

Γ' ΜΕΡΟΣ**Γ.** Θεματική II

19. Κλίμακα Κατοικίας

Γ1. Η Κατοικία

20. Τυπολογία Κατοικίας
21. Τυπολογίες Ειδόδου στην Κατοικία
22. Ο Ενδιάμεσος Χώρος

Γ2. Ανοίγματα Κατοικιών

23. Τοποθέτηση Ανοιγμάτων
24. Ανοίγματα θυρών
25. Ανοίγματα Παραθύρων
26. Λεπτομέρειες Προσώπων

Γ3. Ανάλυση Στέγασης

27. Στέγαση

Γ4. Υλικότητα Κατοικίας

28. Υλικότητα Ορόφων
29. Υλικότητα Προσώπων
30. Υλικότητα Τοιχοποιίας

31. Συμπεράσματα του Γ' Μέρους

32. Συνοψίζοντας
33. Βιβλιογραφία

Τοποθεσία

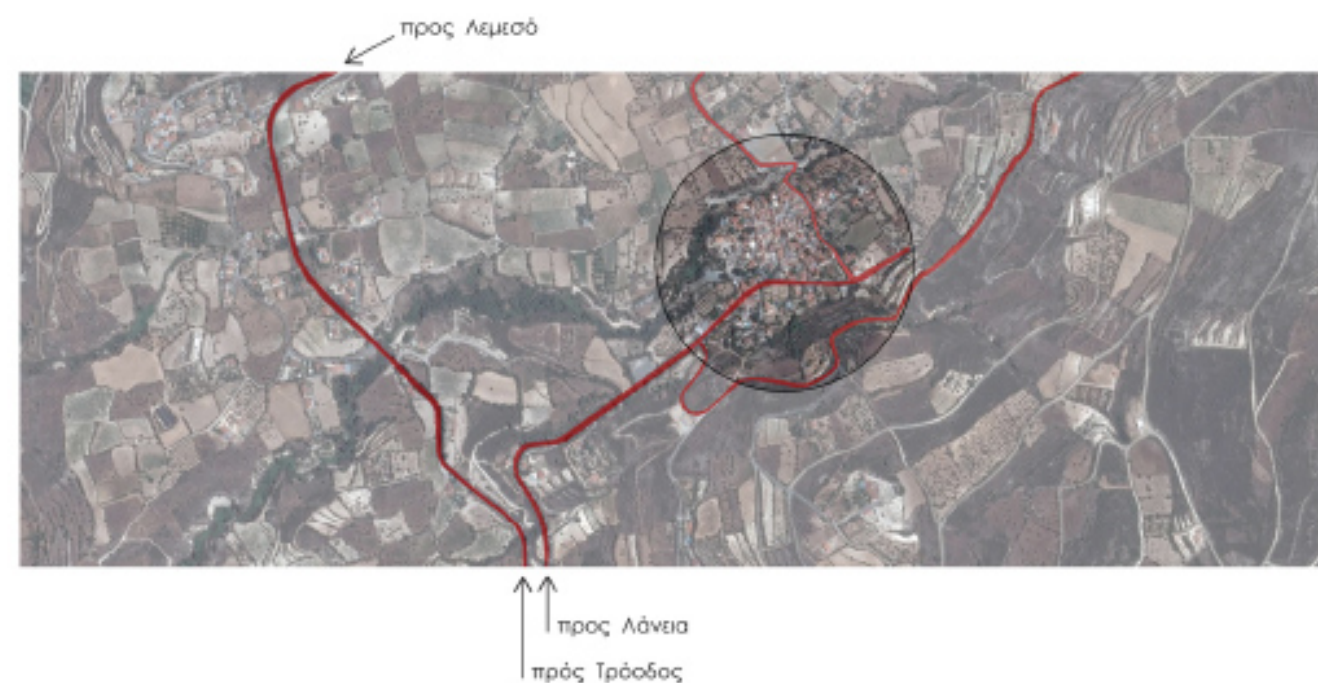
Η Λάνεια είναι ένα μικρό, παραδοσιακό χωριό της ημιορεινής περιοχής των κρασοχωριών της επαρχίας Λεμεσού με μόνιμο πληθυσμό 292 άτομα. Βρίσκεται κτισμένη στο 25ο χιλιόμετρο του δρόμου Λεμεσού - Πλατρών, σε υψόμετρο 575 μέτρα. Η οδική σύνδεση της Λάνειας με τη γύρω περιοχή δεν είναι πυκνή. Ένας δρόμος νοτιοδυτικά και ένας βόρεια συνδέουν το χωριό με τον υπεραστικό δρόμο Λεμεσού - Τρόδους. Μέσω του υπεραστικού αυτού δρόμου το χωριό συνδέεται νοτιοανατολικά με τα γειτονικά χωριά Δωρός, Μονάγρι και βόρεια με το χωριό Τριμίκλινη.

Ονομασία

Το όνομα Λάνεια, κατά μια εκδοχή, προέρχεται από το όνομα Λάνα, όνομα της θυγατέρας του Θεού της αρχαίας Ελληνικής μυθολογίας Διόνυσου, Θεού του κρασιού. Μια άλλη παράδοση θέλει τις ρίζες του ονόματος του χωριού να προέρχονται από τα «βαλάνια», καρπό του δέντρου «δρυς» που ευδοκίμωσε πολύ στην περιοχή. Από τα «βαλάνια» λοιπόν, ίσως να πήρε το όνομά του τόσο το χωριό, όσο και η τοποθεσία «Βαλανάς» και η ομώνυμη Παναγία. Μια τρίτη εκδοχή, θέλει το όνομα του χωριού να προέρχεται από το πουλί «αετομάχος» που διαφορετικά λέγεται «λάνιος». Το θηλυκό πουλί του είδους αυτού φέρει το όνομα «λάνια».

Ασχολίες των κατοίκων

Στα παλαιά χρόνια οι κάτοικοι ασχολούνταν με την κατασκευή κοφινιών, ήταν σκαρπάριδες, ράφτες και οινοποιοί. Σήμερα ο λιγοστός ενεργός πληθυσμός που έχει απομείνει δεν τα βάζει κάτω και ασχολείται κυρίως με την καλλιέργεια αμπελιών όπως και αμυγδαλιών. Επιπλέον, έχουν δημιουργήσει παραδοσιακά εστιατόρια και καφετέριες για την εξυπηρέτηση τόσο του ντόπιου πληθυσμού όσο και των τουριστών που επισκέπτονται το χωριό. Ωστόσο, παρατηρείται και ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων που ασχολείται με τις τέχνες μετατρέποντας χώρους των κατοικιών τους σε εργαστήρια ακόμη και σε χώρους έκθεσης.

Αδιαμφισβήτητα, η κοινωνική ζωή των κατοίκων της Λάνειας ήταν πλούσια σε αρκετούς τομείς όπως στη γεωργία, κυρίως στην καλλιέργεια αμπελιών και αμυγδαλιών αλλά και στην αγγειοπλαστική. Ως γνωστόν, το χωριό φημίζεται κυρίως για την παραγωγή κρασιού και ελαιόλαδου. Έτσι, στον οικισμό μπορεί κανείς να βρεί τόσο τον Ληνό όσο και το Ελαιοτριβείο τα οποία σήμερα αποτελούν σημεία αναφοράς του χωριού και λειτουργούν κυρίως ως μουσεία.

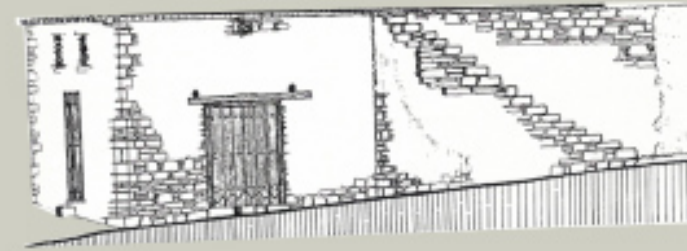
Ο Ληνός

Στην κοινότητα σώζεται ένας από τους λίγους διατηρημένους Ληνούς της Κύπρου. Ο Ληνός της κοινότητας σώζεται όπως ακριβώς ήταν τον καιρό που χρησιμοποιήθηκε από τους προγόνους μας, βρίσκεται πολύ κοντά στην εκκλησία, συντηρήθηκε και είναι πάντοτε ανοικτός για τους επισκέπτες. Ο Ληνός, το παμπάλαιο οινοποιείο, κυρίως, για την παραγωγή της Κουμανταρίας, είναι το μοναδικό που διασώθηκε στην κοινότητα της Λάνειας σε σύνολο 17 πανομοιότυπων, που υπήρχαν στα παλιά χρόνια. Κτίστηκε από τον Χριστοφή Μεράμου, το 1822 και ιδιοκτήτης του ήταν ο Γιώργος Παπαγεωργίου. Απαλλοτριώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980 και σήμερα ανήκει στην κοινότητα.

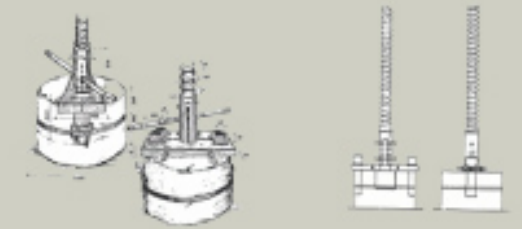
Το Ελαιοτριβείο

Το ελαιοτριβείο του χωριού αποκαταστάθηκε το 2011. Αποτελείται από ένα πέτρινο μύλο για άλεση των ελιών με τη βοήθεια της μυλόπετρας. Στο κέντρο της μυλόπετρας υπάρχει οπή από όπου διέρχεται μεγάλος ξύλινος άξονας. Ακόμη υπάρχει μηχανισμός συμπίεσης της αλεσμένης μάζας, το πιεστήριο.

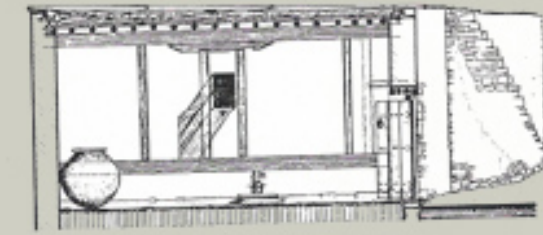
Ληνός

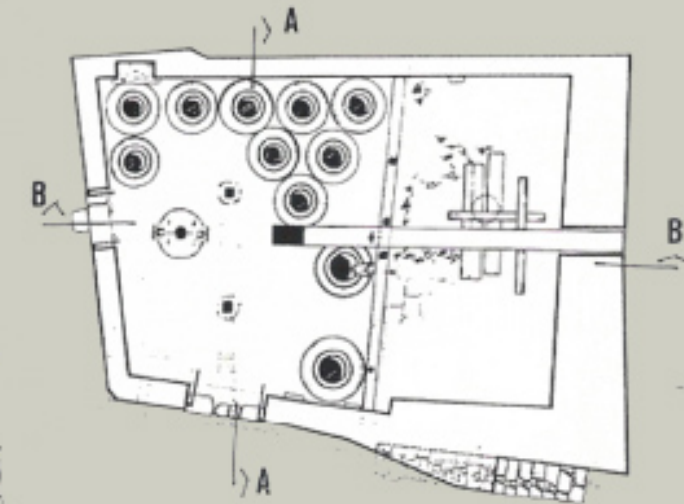
Δυτική όψη Ληνού

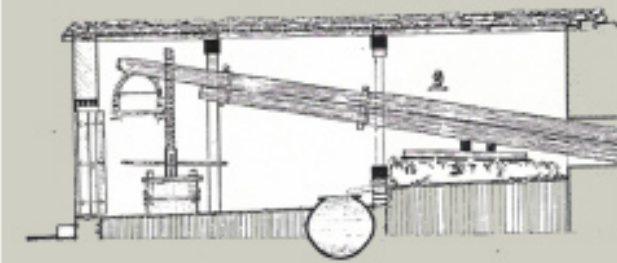
Λεπτομέρειες του λίθου με τον σπειροειδή κοχλία

Τομή ΒΒ' Ληνού

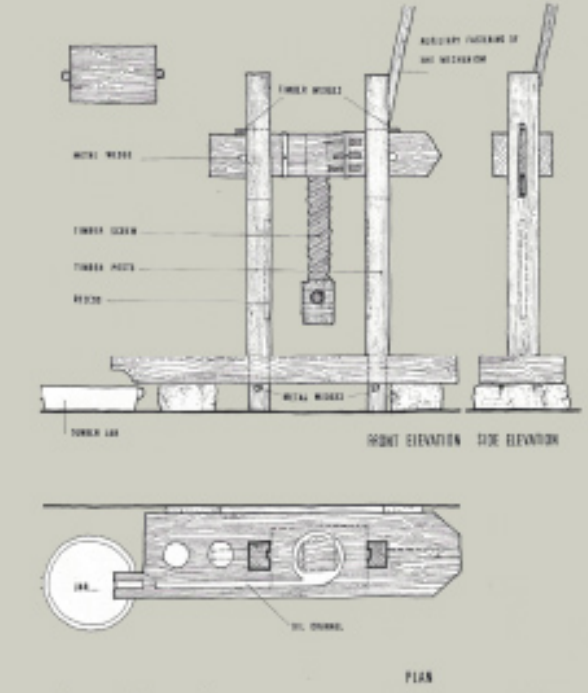
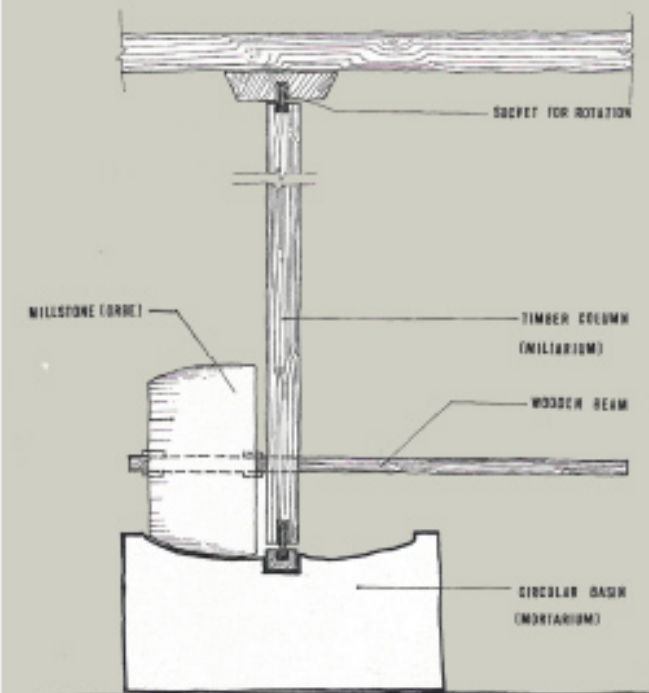

Κάτοψη Ληνού

Τομή ΑΑ' Ληνού

Ελαιοτριβείο

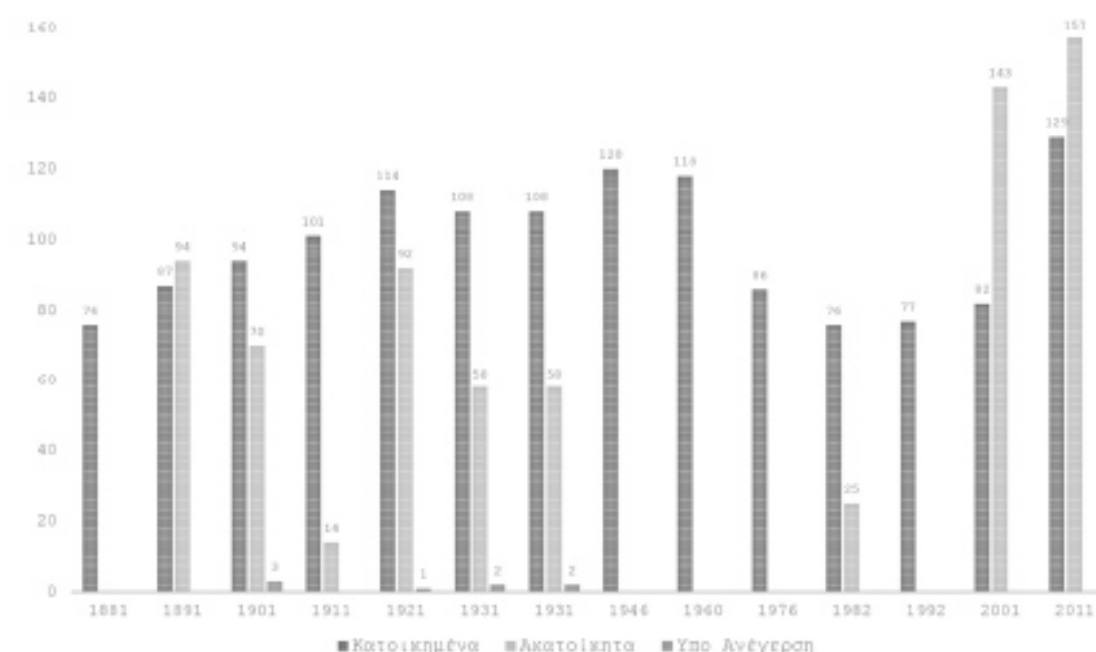

Πληθυσμός

Το 1881 η κοινότητα της Λάνειας είχε 258 κατοίκους οι οποίοι μέσα στο πέρασμα των επόμενων 75 χρόνων, δηλαδή μέχρι το 1956 αυξήθηκαν στους 398. Μετά το 1956 μέχρι το 1973 οι κάτοικοι άρχισαν να μειώνονται αισθητά και να έχουν φτάσει στους 214. Το 1976 αυξήθηκαν πάλι στους 245 αλλά δεν κράτησε για πολύ αφού στο πέρασμα των επόμενων 15 χρόνων περίπου ο αριθμός των κατοίκων μειώθηκε στο κατώτατο όριο των 167. Τις τελευταίες δεκαετίες το χωριό επηρεάστηκε από την αστυφιλία με πολλούς χωριανούς να πωλούν τα σπίτια τους και να μετακομίζουν στις πόλεις. Ωστόσο, λόγω του αγροτουρισμού που χαρακτηρίζει το χωριό ο πληθυσμός του έχει καταφέρει να αυξηθεί αλλά όχι και με τόσο έντονους ρυθμούς. Σήμερα το χωριό, έχει μόνιμο πληθυσμό 292 ατόμων συμπεριλαμβανομένων και αρκετών ξένων κυρίως Βρετανών, οι οποίοι αγόρασαν γη μέσα αλλά και έξω από τον οικισμό και έχουν κτίσει εξοχικές κατοικίες. Έτσι, η Λάνεια αποτελεί πόλο έλξης όχι μόνο για επίσκεψη αλλά και για μόνιμη κατοικία από άτομα του εξωτερικού αφού έχει καταφέρει μέσα από το όμορφο, καταπράσινο και γραφικό τοπίο της να προσελκύσει και άτομα του εξωτερικού.

Η Κατάσταση των Κτηρίων

Μέσα στο πέρασμα των χρόνων, αυτή η σχέση αύξησης και μείωσης του πληθυσμού, είχε ως αντίκτυπο και στη σχέση του ποσοστού κατοικιών των οποίων ήταν κατοικημένες ή ακατοίκητες. Γενικότερα, από το 1881 μέχρι το 2001 τα κατοικημένα κτήρια ήταν περισσότερα από τα ακατοίκητα και τα κτήρια υπό ανέγερση ήταν ένα πολύ μικρό ποσοστό έως και μηδαμινό. Εντούτοις, όπως έχουμε αναφέρει πιο πάνω τις τελευταίες δεκαετίες ο πληθυσμός του χωριού μειώθηκε λόγω της αστυφιλίας αλλά αυτή η σχέση ήρθε να ισοζυγιστεί όταν το χωριό αποτέλεσε πόλο έλξης για τους ξένους και για μόνιμη κατοικία. Έτσι, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αντίστροφη σχέση των ακατοίκητων με τα κατοικημένα αλλά και ένα κατά πολύ αυξημένο ποσοστό κατοικιών υπό ανέγερση.

Διασχίζοντας κανείς το χωριό μπορεί να διακρίνει αρκετά σημεία αναφοράς συνδεδεμένα με τον πολιτισμό, την κουλτούρα, αλλά και τις ασχολίες των κατοίκων.

Αρχικά, στην είσοδο του χωριού μπορεί να διακρίνει μια παλιά παραδοσιακή βρύση από την οποία έπαιρναν νερό όλοι οι κάτοικοι, στα πολύ παλιά χρόνια, για όλες τις ανάγκες τους. Η βρύση αυτή σήμερα αποτελεί αξιοθέατο για τους τουρίστες και για τους νέους του χωριού. Παράλληλα, αποτελεί ανάμνηση για τους γηραιότερους γιατί πότισε με το νερό της πολλές γενεές. Επιπρόσθετα, στην είσοδο του χωριού υπάρχουν μεγάλες φωτογραφίες σχεδιασμένες στους τοίχους των σπιτιών οι οποίες απεικονίζουν την παλαιά γενιά κατοίκων του χωριού.

Η Βρύση του Χωριού

Η Φωτογραφία στην είσοδο του χωριού

Στη βόρεια έξοδο του χωριού κοντά στην είσοδο του Κοινοτικού Πάρκου υπάρχει το μοναδικό "αρκάτσι" στην περιοχή, γνωστό ως "Αρκάτσι Χεσάς", το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για την ανάπτυξη του το 2009.

Σε μικρή απόσταση από τον οικισμό της Λάνειας βρίσκεται ο περίφημος δρυς, η ηλικία του οποίου υπολογίζεται ότι ξεπερνά τα 800 χρόνια. Οι κάτοικοι του χωριού τον αποκαλούν "βασιλικό δρυ", ίσως για να τονίσουν το γεγονός ότι είναι ένας από τους πιο μεγαλοπρεπείς και πιο παλιούς δρυες της Κύπρου.

Ο "Βασιλικός Δρυς"

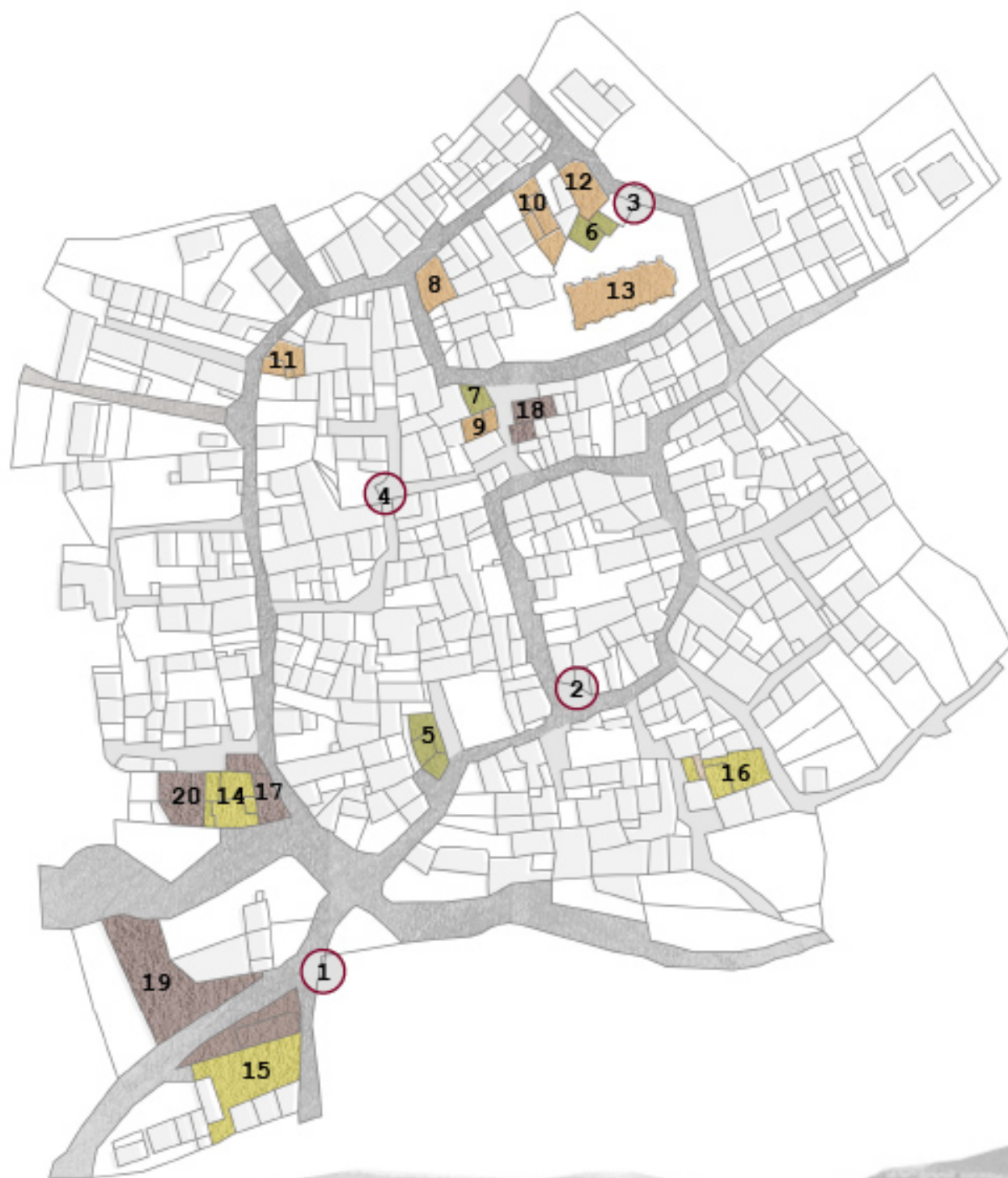
Το "Αρκάτσι Χεσάς"

Ένα από τα κυριότερα αξιοθέατα του χωριού είναι η εκκλησία, αφιερωμένη στην Παναγία της Χρυσολανίτισσας, η οποία δεσπόζει στο κέντρο του χωριού και είναι κτίσμα του 16ου αιώνα, κτισμένη με κατάσπρη πέτρα της περιοχής, η εκκλησία ανακαινίστηκε το 1903. Μέσα σ' αυτή βρίσκεται φυλαγμένη ανάμεσα σ' άλλους θησαυρούς η θαυματουργός εικόνα της Παναγίας του Βαλανά. Επίσης, υπάρχει το παρεκκλήσι της Παναγίας του Βαλανά το οποίο βρίσκεται 1,5χλμ βορειοανατολικά του χωριού σε υψόμετρο 700μ στο βουνό.

Παρεκκλήσι Παναγίας του Βαλανά

- Πολιτιστικού Χαρακτήρα Κτίρια ■
- Καφεσιατόρια ■
- Χώροι Εξυπηρέτησης Κατοίκων ■
- Εργαστήρια Χειροτεχνίας ■
- Τοπικά Σημεία Αναφοράς ○

1. Βρύση Χωριού

2. Λάκκος

3. Πηγάδι

4. Κέντρο Χωριού

5. Ιατρείο

6. Γραφείο Κοινοτάρχη

7. Υποκατάστημα ΣΠΕ

8. Ληνός

9. Πολιτιστικός Σύλλογος

10. Παραδοσιακό Μουσείο Λάνειας

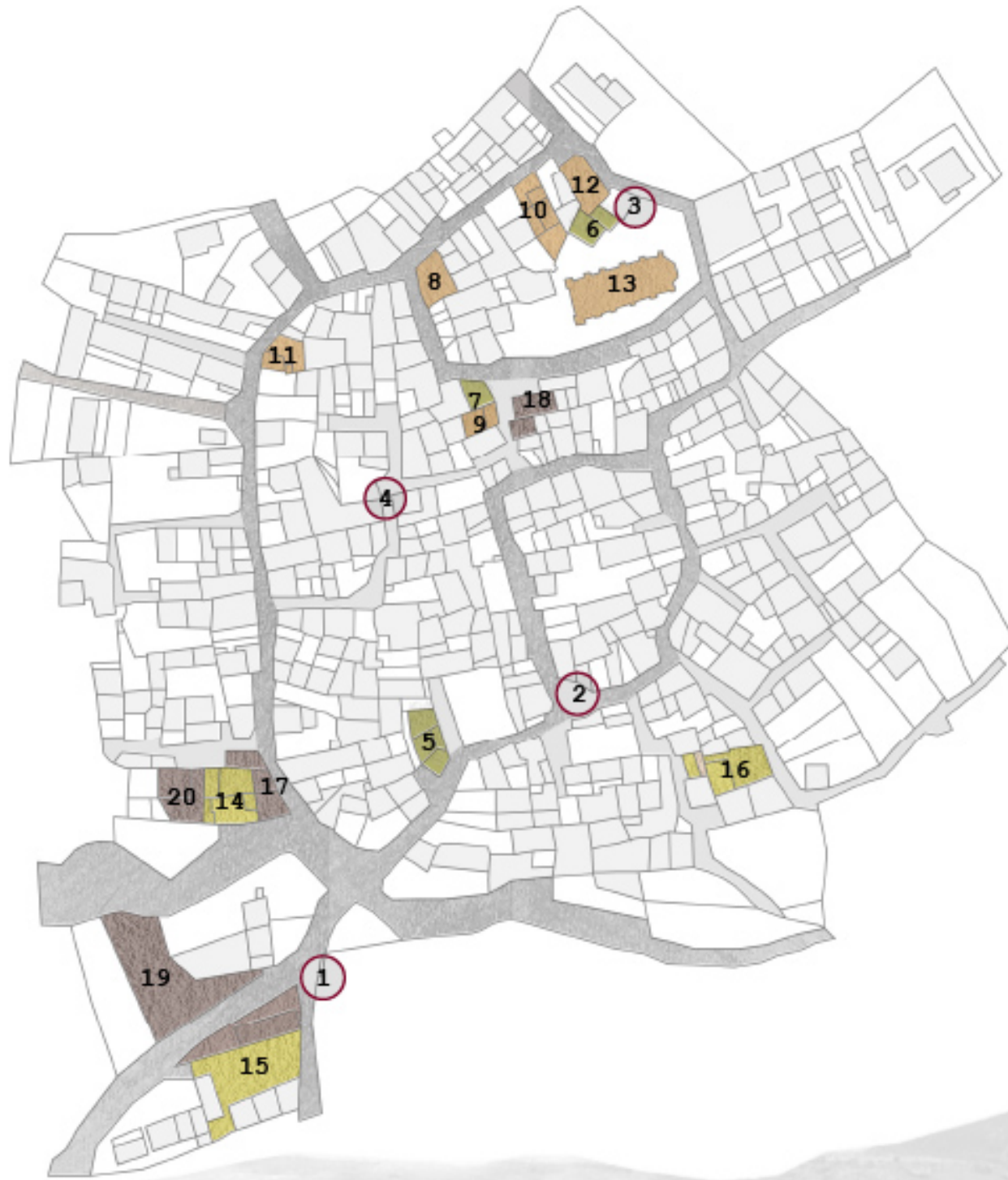
11. Μουσείο Κουμανταρίας

12. Ελαιοτριβείο

13. Εκκλησία Παναγία Χρυσολανιτισσα

14. Εργαστήρι Χειροτεχνίας

15. Εργαστήρι Ζωγραφικής ARTIST

16. Εργαστήρι John Gorbidge

17. Καφεστιατόριο "Πλάτανος"

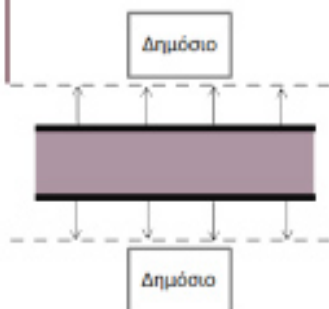
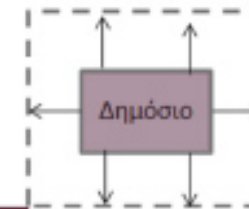
18. Καφενείο

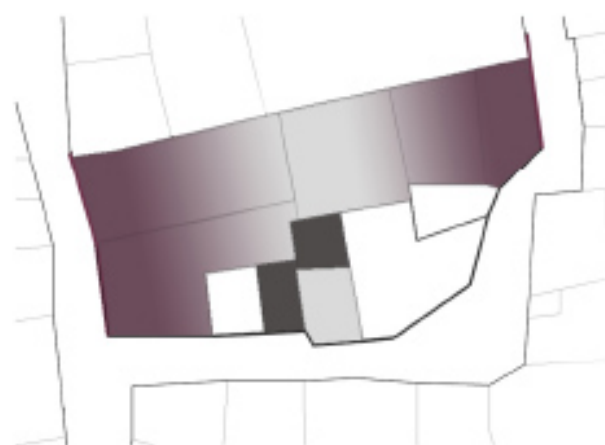
19. Ταβέρνα "Λάνεια"

20. Καφεστιατόριο "Καρυδιά"

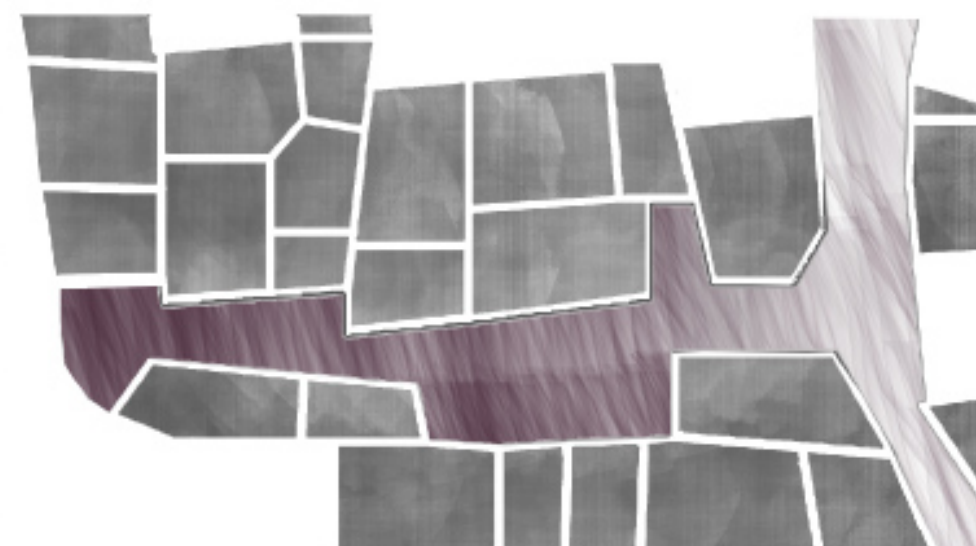
Η πρώτη μας θεματική αφορά τα γενικά στοιχεία του πολεοδομικού χαρακτήρα της Λάνειας. Δώσαμε έμφαση στη γενική δόμηση του χωριού αλλά και τους δρόμους όπως και τα πιο στενά δρομάκια. Το χωριό έχει μία βασική δομή που αναγνωρίζει κανείς με την πρώτη παρατήρηση στο χώρο αλλά και με μία αρχική κάτοψη του χώρου. Είναι αντιληπτό και στη δίπλα κάτοψη πως η συνεχής δόμηση έχει μία συγκεκριμένη σχέση με τα στενά δρομάκια του χωριού. Παρατηρούμε επίσης κάποιες συγκεκριμένες εξαιρέσεις στο συγκεκριμένο χωριό όσον αφορά τα πλατώματα αυτών των δρόμων. Αρχικά, παρατηρούμε ότι στην αρχή του χωριού οι δρόμοι είναι αισθητά πιο πλατιοί και αυτό συμβαίνει για διάφορους λόγους. Ένας από αυτούς είναι η γειτνίαση τους με πιο δημόσιου χαρακτήρα κτήρια που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι κάποια καφεστιατόρια της συγκεκριμένης περιοχής πιο τουριστικού χαρακτήρα. Άρα η πλάτυνση των συγκεκριμένων δρόμων γίνεται καθαρά για την εξυπηρέτηση αυτών των υπηρεσιών και για να μπορέσει το συγκεκριμένο δίκτυο να στηρίξει ένα πιο μεγάλο αριθμό αυτοκινήτων και πεζών. Το πιο πιθανό είναι αυτή η πλάτυνση να υπήρχε και πιο παλιά και τα συγκεκριμένα κτήρια να είχαν και πάλι μία πιο δημόσια λειτουργία. Ακόμη μπορεί να αποτελεί μία μεταγενέστερη επέκταση προς τα έξω του οικισμού που πιθανό να οδηγούσε σε πιο πλατιούς δρόμους. Η δεύτερη περίπτωση εξαίρεσης θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι το σπάσιμο της συνεχούς δόμησης στο σημείο όπου τοποθετείται η εκκλησία. Σε εκείνο το σημείο βλέπουμε ξεκάθαρα ότι ένα τόσο σημαντικό για τους κατοίκους κτήριο τοποθετείται κεντρικά αφήνοντας περιμετρικά κενό δημόσιο χώρο έχοντας ως αποτέλεσμα να ξεχωρίσει από τον υπόλοιπο χαρακτήρα του χωριού.

Όπως είχαμε αναφέρει και προηγουμένως η συνεχής δόμηση είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά σε αυτό το χωριό όπως και σε πολλά άλλα στην περιοχή της Κύπρου. Ενδιαφέρον σε αυτήν την περίπτωση ήταν το γεγονός ότι η συνεχής δόμηση σε πολλές περιπτώσεις δεν κρατούσε μία αυστηρή πορεία αλλά άλλαζε το μέτωπό της προς το δρόμο είτε μπροστά είτε προς τα πίσω. Η συνεχής δόμηση σε γενικές γραμμές προσφέρει ένα βιοκλιματικό όφελος προς τα κτήρια. Όσο περισσότερα κτήρια βρίσκονται κατά σειρά τόσο πιο λίγες επιφάνειες μένουν εκτεθειμένες προς τα καιρικά φαινόμενα είτε αυτό είναι το κρύο είτε ο ήλιος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα περισσότερα κτήρια να μένουν πιο προστατευμένα χωρίς σημαντικές εναλλαγές της θερμοκρασίας.

Ένα άλλο στοιχείο με το οποίο ασχοληθήκαμε ήταν τα στενά δρομάκια του χωριού. Τα στενά σοκάκια υπάρχουν σε ολόκληρο το χωριό και προσφέρουν πολλούς μικρούς οικειοποιήσιμους ημιδημόσιους χώρους για τους κατοίκους του χωριού ιδιαίτερα στα σημεία όπου το αυτοκίνητο δεν έχει πρόσβαση. Αυτοί οι μικροί χώροι χαρακτηρίζονται και ως επέκταση των κατοικιών και πολλές φορές οικειοποιούνται από τους κατοίκους προσθέτοντας χώρους πρασίνου.

Διάγραμμα ιδιωτικότητας

AA

BB

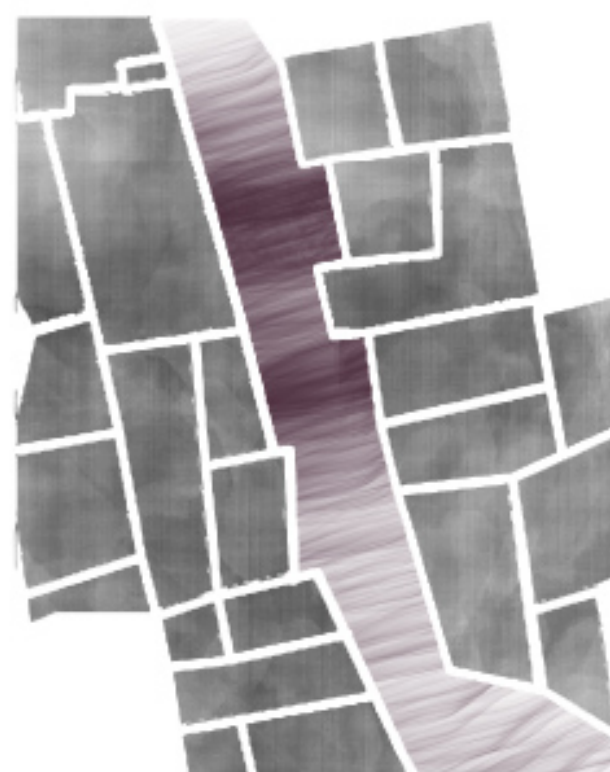
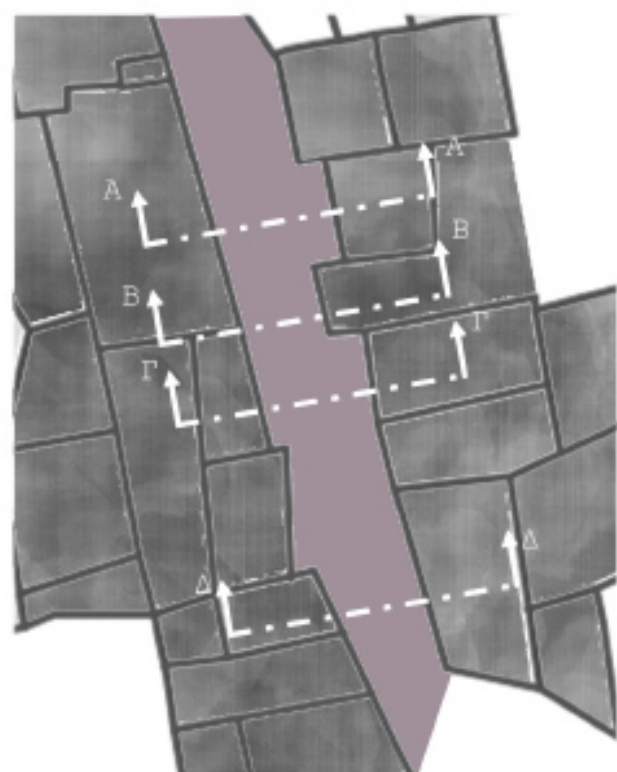
ΓΓ

ΔΔ

Επικεντρωθήκαμε σε τρία διαφορετικά δρομάκια με διαφορετικά πλατώματα ούτως ώστε να μελετήσουμε αυτή την αυξομείωση του μεγέθους στο καθένα και αυτή η αυξομείωση πως μπορεί να μεταλλάξει κάποιους χώρους σε πιο ιδιωτικούς ή πιο δημόσιους. Στην πρώτη περίπτωση παρατηρούμε μία ξεκάθαρη ιδιωτικοποίηση όσο προχωράς στο δρομάκι αφού κάποιες πλατύσεις που δημιουργούνται με την οπισθοχώρηση των κτηρίων προκύπτουν κάποιοι πιο ανοιχτοί χώροι προστατευμένοι από οπτικές επαφές του πιο δημόσιου κάθετου δρόμου. Στις διάφορες τμές του χώρου παρατηρούμε την μετακίνηση αυτής της διαπλάτυνσης του δρόμου κατά μήκος του συγκεκριμένου χώρου.

Διάγραμμα ιδιωτικότητας

AA

BB

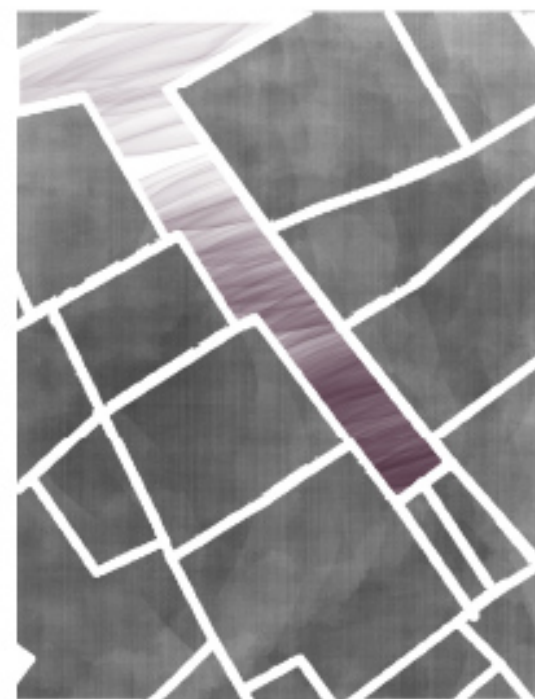
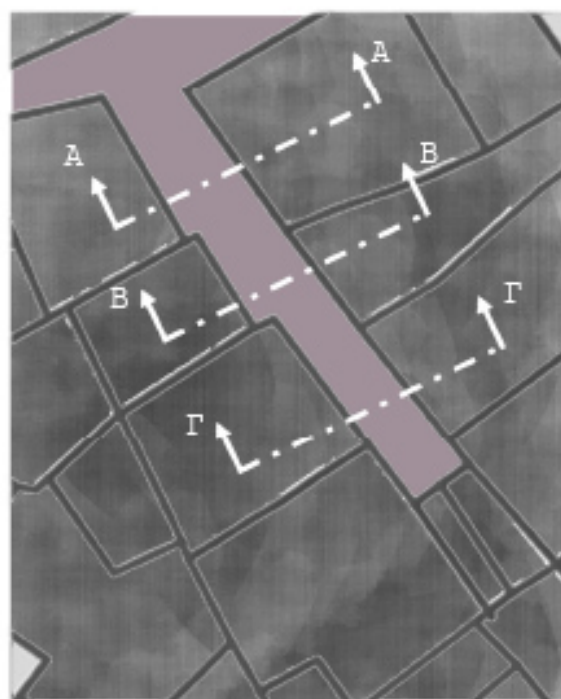
ΓΓ

ΔΔ

Στην δεύτερη περίπτωση μελετήσαμε ένα πιο δημόσιου χαρακτήρα δρομάκι στο οποίο η προέκταση κάποιων κατοικιών προς τα έξω στενεύουν μεν το δρομάκι αλλά ο συγκεκριμένος χώρος προβάλλεται περισσότερο με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός πιο εκτεθειμένου χώρου. Έτσι, οι συγκεκριμένοι χώροι δεν μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν από τις κατοικίες που γειτνιάζουν αλλά περισσότερο μπορούν να λειτουργήσουν ως πιο συλλογικοί χώροι σε μια πιο μεγάλη κλίμακα. Οι τομές στην συγκεκριμένη περίπτωση μας βοηθούν να αντιληφθούμε την πιο άμεση οπτική επαφή σε σύγκριση με το προηγούμενο παράδειγμα.

Διάγραμμα ιδιωτικότητας

AA

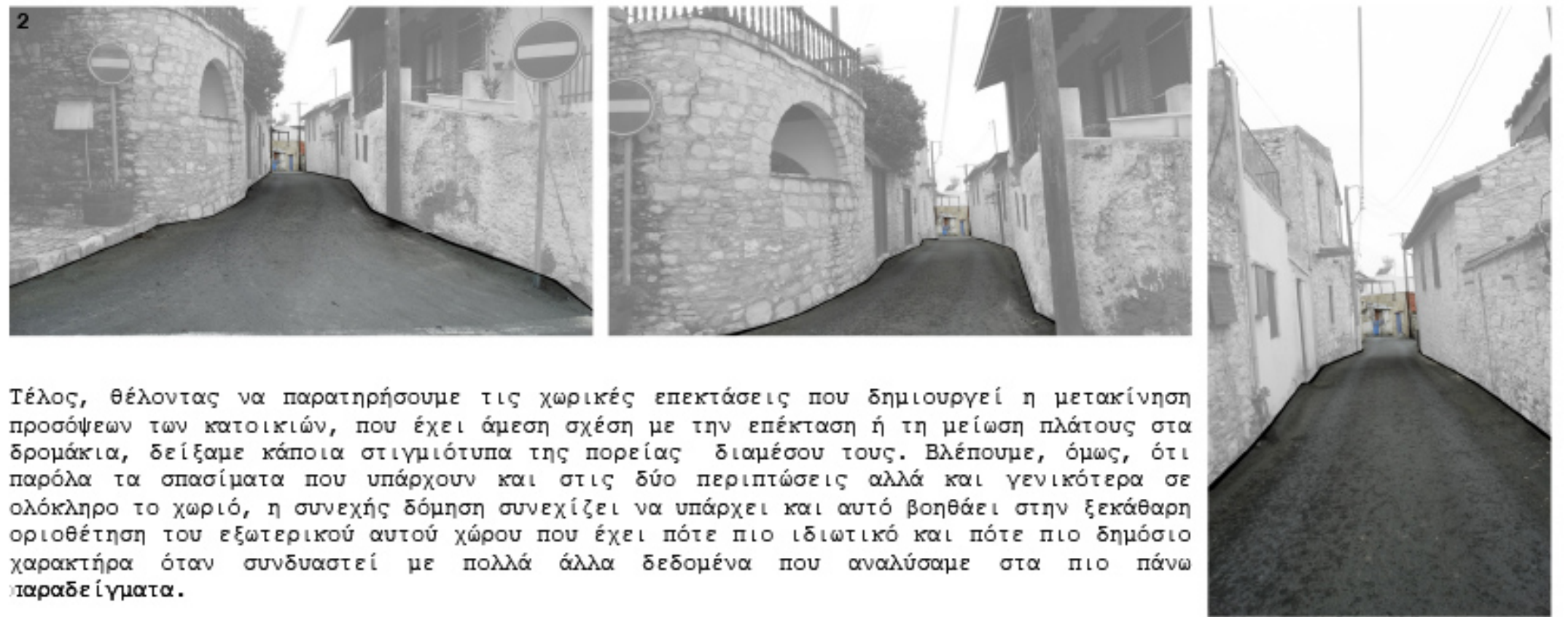
BB

ΓΓ

Στο τρίτο παράδειγμα έχουμε μία εντελώς διαφορετική κατάσταση. Το δρομάκι καταλήγει σε κατοικία κάτι που το μεταμορφώνει σε κάτι εμφανώς πιο ιδιωτικό. Το στένωμα στην συγκεκριμένη περίπτωση έρχεται σε συνδυασμό με το αδιέξοδο στο δρομάκι δίνοντας την ευκαιρία στους κατοίκους της γειτονιάς να εκμεταλλευτούν το χώρο και να τον χρησιμοποιήσουν σαν ένα επιπρόσθετο εξωτερικό χώρο. Οι κάτοικοι λοιπόν οικειοποιούνται το χώρο προσθέτοντας στοιχεία πρασίνου ορίζοντας έτσι κατά κάποιο τρόπο ότι ο χώρος τους ανήκει χωρίς να αφήνουν ελεύθερο το συγκεκριμένο δρομάκι. Επιπρόσθετα το συγκεκριμένο σοκάκι αποτελεί ένα από τα πιο στενά της περιοχής ενισχύοντας και την πρόθεση των κατοίκων να ελέγχουν πιο εύκολα τον χώρο.

Τέλος, θέλοντας να παρατηρήσουμε τις χωρικές επεκτάσεις που δημιουργεί η μετακίνηση προσώπων των κατοικιών, που έχει άμεση σχέση με την επέκταση ή τη μείωση πλάτους στα δρομάκια, δείξαμε κάποια στιγμιότυπα της πορείας διαμέσου τους. Βλέπουμε, όμως, ότι παρόλα τα σπασίματα που υπάρχουν και στις δύο περιπτώσεις αλλά και γενικότερα σε ολόκληρο το χωριό, η συνεχής δόμηση συνεχίζει να υπάρχει και αυτό βοηθάει στην ξεκάθαρη οριοθέτηση του εξωτερικού αυτού χώρου που έχει πότε πιο ιδιωτικό και πότε πιο δημόσιο χαρακτήρα όταν συνδυαστεί με πολλά άλλα δεδομένα που αναλύσαμε στα πιο πάνω παραδείγματα.

Είναι αναμφίβολο πως στο χωριό δεν υπάρχει μονοτονία όσο αφορά την υλικότητα και την υφή του δρόμου. Σε γενικές γραμμές μπορεί να γίνει μία κατηγοριοποίηση της υλικότητας σε τρεις ενότητες οι οποίες έχουν αποτελέσματα σε διάφορα επίπεδα. Συγκεκριμένα, η υλικότητα έχει σκοπό το διαχωρισμό δημόσιου χώρου με τους πιο ιδιωτικούς. Επίσης, συνδυάζεται πολλές φορές με την προσβασιμότητα που έχει ένας δρόμος. Ακόμα, οι σημαντικές πορείες και τα σημεία κατατεθέν του χωριού γίνονται ξεκάθαρα. Οπότε, τόσο η οικιοποίηση του δρόμου από ένα σύνολο κατοικιών, όσο και η σημαντικότητα που προσδίδεται σε αυτά είναι αλληλένδετα με την υλικότητα του εκάστοτε δρόμου. Πιο κάτω φαίνεται η επιλογή των υλικών, ξεκινώντας από τα παραδοσιακά και καταλήγοντας στα νεότερα υλικά και τις επεμβάσεις.

Λιθόστρωτο

Το λιθόστρωτο από ποικιλία λίθων που ήταν διαθέσιμα στο χωριό, τοποθετείται σε μικρά δρομάκια που οδηγούν σε κατοικίες και σε αρκετά αδιέξοδα. Περπατώντας στο χώρο βιώνεις τη διαφοροποίηση της ιδιωτικότητας στους συγκεκριμένους δρόμους, οι οποίοι συχνά οικειοποιούνται με τη βλάστηση.

Πλακόστρωτο

Επιλέγεται να επενδύσει κυρίως τους δρόμους με δημόσιο χαρακτήρα, ενθαρρύνοντας την κοινωνικοποίηση στους συγκεκριμένους χώρους. Σύνήθως οι δρόμοι με αυτή την υφή δημιουργούν πλατώματα, τα οποία συνεχίζουν το συγκεκριμένο μοτίβο υλικού.

Ασφαλτος

Τοποθετείται στις κύριες αρτηρίες του χωριού και διασχίζει τους δρόμους τους οποίους χρησιμοποιούν οχήματα καθώς και πεζοί για τη διακίνησή τους διαμέσου του χωριού. Η συγκεκριμένη πορεία θα χαρακτηριζόταν ως κυκλική κίνηση, έχοντας όμως μία δευτερεύουσα διαδρομή σε ένα σημείο και συνεχίζοντας μετά ενιαία.

Οι τρεις αυτές κατηγοριοποιήσεις της υλικότητας στους δρόμους του χωριού, υπάρχουν σημεία στα οποία εφάπτονται και έρχονται σε επαφή. Η συγκεκριμένη σχέση έχει αρκετές διαφοροποιήσεις και δεν ακολουθεί ένα σταθερό κανόνα. Συγκεκριμένα, στις πλείστες περιπτώσεις όπου ξεκινούν τα λιθόστρωτα δρομάκια υπάρχει μικρή υψομετρική διαφορά του ενός σκαλιού, αποτελώντας ένα διακριτικό όριο.

Επιπρόσθετα, υπάρχει η περίπτωση όπου η ασφαλτος έρχεται σε επαφή με το πλακόστρωτο. Σε αυτή την επιλογή, δεν παρατηρούμε καμία υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο υλικών. Ακόμα, είναι εμφανής η αλλαγή στο χαρακτήρα του χωριού, αφού από την ασφαλτο που συνοδεύει τον άξονα διακίνησης του χωριού, έχουμε το πλακόστρωτο που αν και επιτρέπει την προσπέλαση από αυτοκίνητα, σηματοδοτεί τη δημόσια χρήση του χώρου και προετοιμάζει για τα οικοδομήματα δημόσιου χαρακτήρα που είναι στην περιοχή.

Το παράδειγμα το οποίο απεικονίζεται στο πλάι αποτελεί αντιπροσωπευτικό παράδειγμα για την εναλλαγή της υλικότητας, η οποία συνοδεύεται από την υψομετρική διαφορά των επιπέδων. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι κάτοικοι εκμεταλλεύονται τις υψομετρικές διαφορές του εδάφους του χωριού για να ορίσουν σε κάποιο βαθμό την ιδιοκτησία τους και να οικειοποιηθούν την περιοχή, ενισχύοντας αυτό το γεγονός με την εναλλαγή της υλικότητας.

Συμπερασματικά, όσον αφορά την πρώτη θεματική αναγνωρίζουμε ότι οι ενδιαμέσοι χώροι που δημιουργούνται είναι ένα πολυσήμαντο στοιχείο στο χωριό. Οι χώροι αυτοί εναλλάσσονται χωρικά σε σχέση με το μέτωπο των σπιτιών και την υλικότητα στα σοκάκια. Παρατηρήσαμε ότι τα πιο οικειοποιημένα δρομάκια είναι αυτά που αλλάζει το όριο της συνεχούς δόμησης οπισθοχωρώντας. Στους συγκεκριμένους χώρους οι κάτοικοι συνήθως τοποθετούν στοιχεία πρασίνου και η υλικότητά τους είναι λιθόστρωση. Αντιθέτως, στους πιο κύριους δρόμους που η υλικότητα είναι άσφαλτος το όριο της συνεχούς δόμησης είναι πιο αυστηρό χωρίς κάποιου είδους οπισθοχώρησης οι χώροι αυτοί δεν οικειοποιούνται τόσο έντονα από τους κατοίκους και η έλλειψη πρασίνου είναι αισθητή. Συνδυάζοντας τα διάφορα στοιχεία που αναλύθηκαν αποχτά κάποιος μία συνολική εικόνα του πολεοδομικού χαρακτήρα του χωριού με βασικό στοιχείο την οικειοποίηση των κατοίκων στους πιο δημόσιους χώρους.

Η δεύτερη μας θεματική αφορά κυρίως τα τυπολογικά στοιχεία του οικισμού της Λάνειας. Σε μια περαιτέρω εμβάθυνση των θεματικών που αναπτύχθηκαν στην πρώτη θεματική, με κύριο άξονα στην προκειμένη περίπτωση την κατοικία η προσπάθειά μας επικεντρώνεται στην ανάλυση των χαρακτηριστικών του οικισμού αλλά και το σχολιασμό τους μέσα από διαγράμματα και οπτικό υλικό. Γενικότερα, ο οικισμός χαρακτηρίζεται από την συνεχή δόμηση, τον γραφικό του χαρακτήρα, τα παραδοσιακά πλακόστρωτα δρομάκια του, στις άκρες των οποίων οι κάτοικοι διατηρούν με ποικιλία λουλουδιών. Έτσι, μέσα από την ανάλυση της θεματικής σχολιάζεται ο παραδοσιακός χαρακτήρας του οικισμού αλλά και η φθορά του στο πέρασμα του χρόνου.

Α. Δίχωρο ή Παλάτι

είναι ο χώρος ο οποίος προέκυψε από την συνένωση δύο μακρυναριών. Ο εννιαίος αυτός χώρος συνήθως αποτελούσε το κύριως δωμάτιο της κατοικίας.

Β. Μακρυνάρι

είναι ο ορθογώνιος μακρόστενος χώρος που αποτελεί την κυρίως κατοικία και λειτουργεί ταυτόχρονα σαν καθημερινό σαλόνι και χώρος ύπνου.

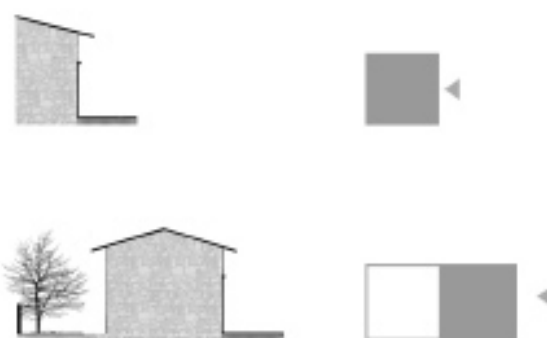

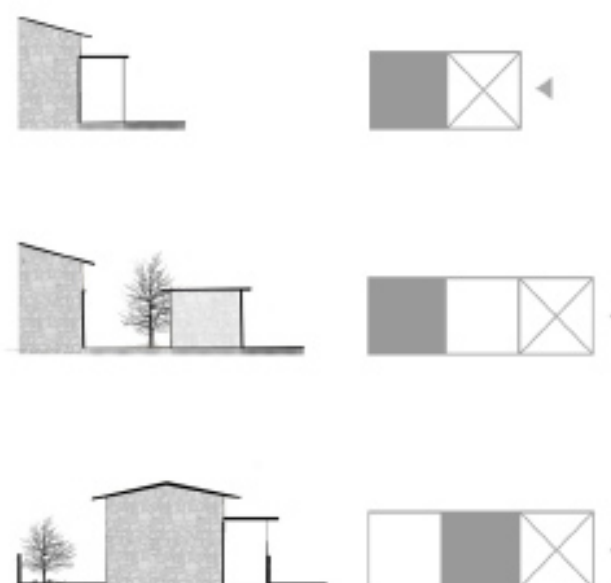
A. Είσοδος μέσω αυλής

B. Είσοδος μέσω κτίσματος

Γ. Είσοδος μέσω ηλιακού

Στον οικισμό της Λάνειας παρατηρούνται **τρεις τύποι εισόδου στην κατοικία**. Ο πιο επικρατέστερος και χαρακτηριστικός τύπος του οικισμού είναι αυτός μέσω της αυλής, ο δεύτερος είναι αυτός μέσω του κτίσματος και ο τρίτος τύπος ο οποίος δεν παρατηρείται πολύ στον οικισμό είναι αυτός μέσω του ηλιακού.

Ο πιο συνηθισμένος τύπος εισόδου στην κατοικία σε σχέση με τον δρόμο είναι αυτός **μέσω της αυλής**, όπου τις περισσότερες φορές ο χώρος αυτός απομονώνεται μέσω ενός ψηλού μαντρότοιχου ή μέσω ενός εξώπορτι (ξωπόρτι) η οποία επιτρέπει μια πιο άμεση σχέση της κατοικίας με τον δρόμο. Ο δεύτερος τρόπος, δηλαδή το ξωπόρτι παρατηρείται συνήθως στα στενά δρομάκια του χωριού και όχι στο κύριο δίκτυο. Σε αυτό τον τύπο εισόδου, η κατοικία βρίσκεται στο πίσω μέρος του τεμαχίου απομονωμένη από τον δρόμο αλλά παράλληλα μπορεί η είσοδος να γίνεται μέσω της αυλής, έπειτα ακολουθεί ο ηλιακός και τέλος η κύρια είσοδος στην κατοικία.

Ο δεύτερος πιο επικρατέστερος τύπος εισόδου που συναντούμε στο χωριό είναι αυτός **μέσω του κτίσματος**, ο οποίος προσφέρει άμεση πρόσβαση στην κατοικία αλλά και άμεση σύνδεση του κτίσματος με τον δρόμο. Εντούτοις, στον οικισμό της Λάνειας η εσωτερική αυλή αποτελεί χαρακτηριστικό των περισσότερων κατοικιών έτσι δεν μπορεί να παραλείψετε από αυτό τον τύπο εισόδου αφού μπορεί κανείς να την διακρίνει είτε στο πίσω μέρος του οικοπέδου είτε στο πλάι.

Ο τρίτος τύπος εισόδου στην κατοικία είναι **μέσω του ηλιακού** όπου ο χρήστης κατά την είσοδο του στο τεμάχιο συναντά πρώτα τον ηλιακό και έπειτα είτε την εσωτερική αυλή και μετά την κατοικία είτε την κατοικία και μετά στο πίσω μέρος της την αυλή.

Όπως έχουμε παρατηρήσει πιο πάνω οι τυπολογίες εισόδου στις κατοικίες του παραδοσιακού οικισμού της Λάνιας ποικιλούν ανάλογα από την ίδια την κατοικία αλλά και το σημείο στο οποίο βρίσκεται αυτή σε σχέση με τον δρόμο ή και τα δρομάκια. Εντούτοις, σε κάθε κτίσμα η είσοδος διαφέρει είτε λόγω των προ αναφερόντων είτε λόγω της τυπολογίας της κατοικίας δημιουργώντας έτσι τον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ κτίσματος και εξωτερικού χώρου (δρόμος).

Με μια πρώτη ματιά, στον οικισμό του γραφικού αυτού χωριού διακρίνουμε διαφοροποιήσεις ακόμη και στο επίπεδο πρόσβασης με την άμεσα εξωτερική θύρα. Υπάρχουν κατοικίες στις οποίες διακρίνουμε τον ενδιάμεσο χώρο ο οποίος μπορεί άλλοτε να διακρίνεται με την χρήση ενός κατωφλιού είτε και περισσότερων, άλλοτε με την διαφοροποίηση της υλικότητας στο έδαφος (συνήθως μπροστά από την εξώπορτα) αλλά και την υψομετρική διαφορά της εξώπορτας σε σχέση με τον δρόμο όπου δίνει την αίσθηση του πιο ιδιωτικού χώρου. Ωστόσο, σπάνιο παράδειγμα αποτελεί η οπισθοχώρηση της όψης η οποία δημιουργεί ένα ξεκάθαρο ενδιάμεσο χώρο. Ο ενδιάμεσος αυτός χώρος μπορεί να καθορίσει την είσοδο και την διαφοροποίηση της από το επίπεδο του δρόμου.

1. Σκαλοπάτια

2. Άμεση Πρόσβαση

3. Οπισθοχώρηση όψης

4. Υψομετρική διαφορά

5. Διαφοροποίηση υλικότητας

4α.

1.

2.

4β.

5.

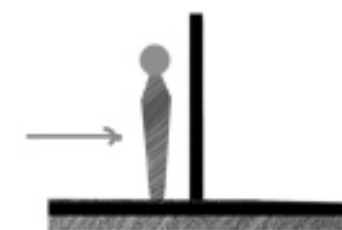

3.

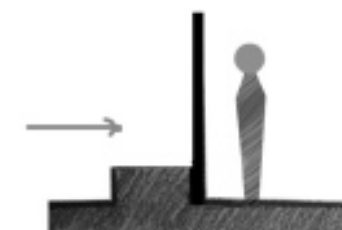
Στο χωριό της Λάνειας παρατηρείται διαφοροποίηση στις προσόψεις των κατοικιών η οποία πετυχαίνεται μέσω των ανοιγμάτων. Μια βόλτα στα στενά δρομάκια του χωριού θα σε βοηθήσει να αντιληφθείς αυτή τη διαφοροποίηση, ιδιαίτερα αν δοθεί έμφαση στο τρόπο τοποθέτησης των θυρών κατα μήκος του δρόμου. Η υψομετρική διαφορά των θυρών συγκριτικά με τον δρόμο ή η απευθείας σύνδεσή τους, δημιουργούν ένα παιχνίδι οπτικού αναίβοκατεβάσματος καθ' ολη την πορεία μέσα στο χωριό. Το κατώφλι πολύ σύνηθες στοιχείο πρόσβασης απο το δημόσιο χώρο στον πιο ιδιωτικό συμβάλλει σε αυτήν την διαφοροποίηση των προσόψεων αλλά επίσης διαφοροποιεί την κατοικία απο τον δρόμο υποδηλώνοντας τη σημαντικότητα της κατοικίας και δημιουργώντας συναίσθημα σεβασμού προς αυτήν.

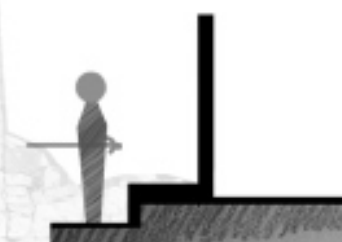
Η θύρα βρίσκεται στο ίδιο υψομετρικό επίπεδο με το δρόμο και δεν διαφοροποιείται από αυτό.

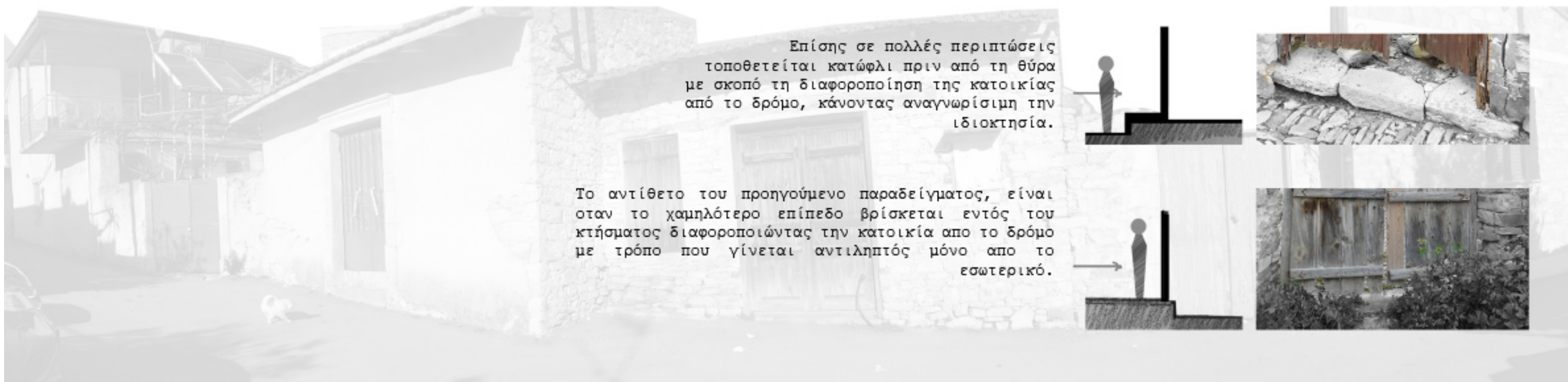
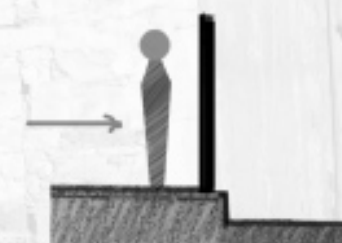
Σε συνδυασμό με το κατώφλι επιδιώκεται επίσης υψομετρική διαφορά με το εσωτερικό της κατοικίας, έτσι ώστε να μειώνεται το ύψος του ανοίγματος από τη δημόσια πλευρά του δρόμου, φαινόμενο το οποίο παρατηρείται στην Κύπρο ιδιαίτερα μετά την Τουρκοκρατία.

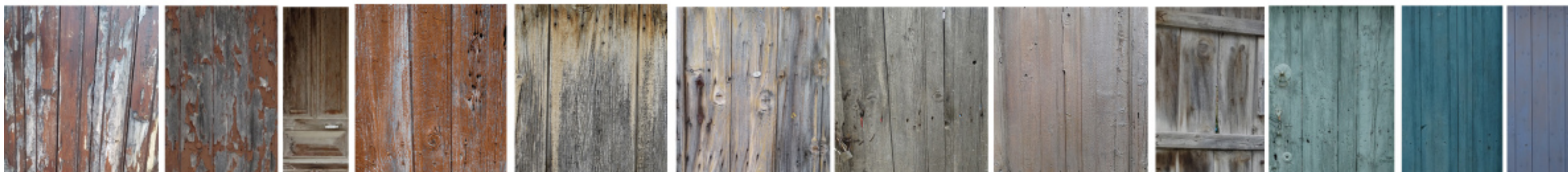

Επίσης σε πολλές περιπτώσεις τοποθετείται κατώφλι πριν από τη θύρα με σκοπό τη διαφοροποίηση της κατοικίας από το δρόμο, κάνοντας αναγνωρίσιμη την ιδιοκτησία.

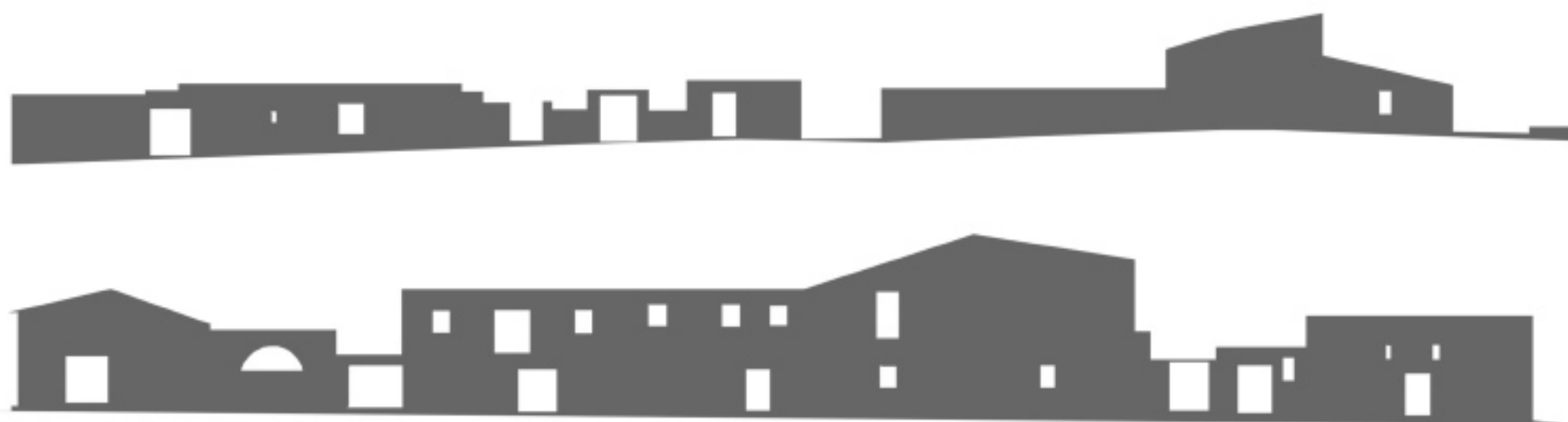

Το αντίθετο του προηγούμενο παραδείγματος, είναι όταν το χαμηλότερο επίπεδο βρίσκεται εντός του κτήσματος διαφοροποιώντας την κατοικία απο το δρόμο με τρόπο που γίνεται αντιληπτός μόνο απο το εσωτερικό.

Αρχικά, παρατηρώντας κάποιες από τις προσόψεις των κτισμάτων βλέπουμε κάποια σημεία να επαναλαμβάνονται, καθώς και πολλά να ξεχωρίζουν, όπως οι διαστάσεις και η απόσταση μεταξύ τους. Οι θύρες που τοποθετούνται στο χωριό έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά και κατασκευάζονται κατά βάση από ξύλινες σανίδες. Παρόλα αυτά, τροποποιούνται στο σχεδιαστικό τομέα, με κάποια οριζόντια στοιχεία, διαφοροποίηση στο χρώμα του υλικού και τα ξύλινα μαντάλια. Ακόμα, δεν απουσιάζουν κάποιες πιο περίτεχνες θύρες, καθώς και η χρονολογία που αναγράφεται σε πολλές από αυτές.

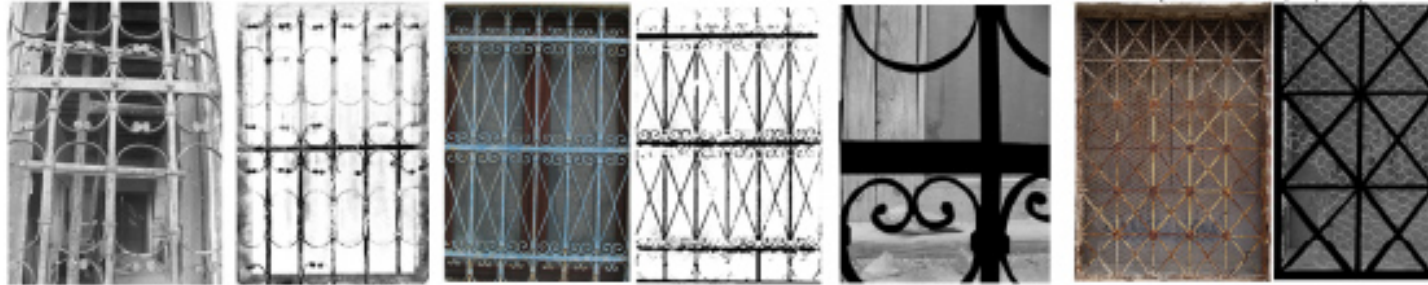

Μεταγενέστερη Προσθήκη

Η Λάνεια αποκτά ένα ξεχωριστό και ποικιλόμορφο χαρακτήρα από τις λεπτομέρειες των προσόψεων των κατοικιών και συγκεκριμένα των παραθύρων. Οι παράγοντες που επηρέαζαν την επιλογή του εκάστοτε ανοίγματος μπορεί να ήταν είτε η χρήση του κάθε κτηρίου, είτε η οικονομική κατάσταση του κάθε ιδιοκτήτη, όπως επίσης και ο ίδιος ο χαρακτήρας τους.

Μεταγενέστερη Προσθήκη

Σε πολλά από τα ανοίγματα τοποθετούνται σιδεριές, δηλαδή διακοσμημένα μεταλλικά στοιχεία από μία παλέτα μοτίβων. Αρχικός λόγος χρήσης τους ήταν η ασφάλεια των σπιτιών, αλλά με το πέρασμα του χρόνου αποτελούν σημαντικό στοιχείο διακόσμησης, γεγονός που αναδुकνύει την ικανότητα των τεχνητών της εποχής για τη δημιουργία περίτεχνων σχεδίων.

Επιπρόσθετα, βλέπουμε ότι επιλέγεται για την πλήρωση των ανοιγμάτων το ξύλο. Για ακόμα μία φορά, έχουμε ένα αριθμό διαφοροποιήσεων. Συγκεκριμένα, έχουμε τις περιπτώσεις όπου επιλέγονται οριζόντιες περσίδες, οι οποίες άφηναν ένα μέρος των ηλιακών ακτίνων να εισέρχεται στο οικοδόμημα. Ακόμη, έχουμε την επιλογή σανιδιών ξύλου που απέδιδαν μία πιο συμπαγή πλήρωση του ανοίγματος. Οι χρωματισμοί αυτών των ξύλινων στοιχείων είναι περιορισμένοι σε συγκεκριμένες αποχρώσεις.

Μεταγενέστερη Προσθήκη

Σε όλες τις κατοικίες με πέτρινη τοιχοποιία παρατηρούμε κάποια μικρά ανοίγματα, τις σκαλοσιότρυπες. Τα κενά αυτά δημιουργούνταν κατά τη διάρκεια της κατασκευής αφού τοποθετούνταν εκεί οι σκαλωσιές, έτσι έχουμε αυτά τα στοιχεία να μας υπενθυμίζουν τις τεχνικές δόμησης που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν.

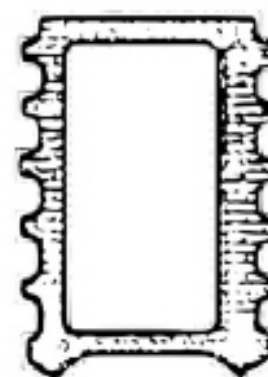
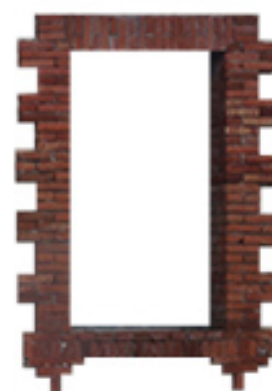

Τέλος, έχουμε τις ασρέρες που τοποθετούνταν συνήθως κοντά στις θύρες για θέματα αερισμού καθώς και φωτισμού των εσωτερικών χώρων. Έτσι έχουμε τη βιοκλιματική σκέψη των κατοίκων να φαίνεται και με αυτό το στοιχείο στην πρόσοψη.

Πλαισίωμα με βάση την χρονολογική τους σειρά που εισήχθησαν στο χωριό

Πολλές φορές οι κάτοικοι επέλεξαν να πλαισιώσουν μερικά στοιχεία των κατοικιών τους, έτσι ώστε να έχουν ένα αποτέλεσμα που θα ξεχώριζε στο χωριό. Το συγκεκριμένο το επιτύγχαναν μέσα από τη διαφορετικότητα της υλικότητας γύρω από τα ανοίγματα. Τα υλικά που χρησιμοποιούνταν γενικότερα για αυτό το σκοπό είναι το τουβλάκι καθώς και η πελεκητή πέτρα. Συχνά αυτό το επιπλέον χαρακτηριστικό υποδύκνειε κάτοικους ανώτερης κοινωνικής θέσης όπως επίσης και καλύτερη οικονομική κατάσταση. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στα επιπρόσθετα χρήματα που θα έπρεπε κάποιος να διαθέσει για να τοποθετήσει τα συγκεκριμένα υλικά που απαιτούν περισσότερη επεξεργασία από τους τεχνίτες.

Το πρώτο παράδειγμα αποτελεί κατοικία που τοποθετείται απέναντι από την πλατεία της Εκκλησίας, δηλαδή σε μία εξέχουσα θέση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα πλαισιώματα ξεχωρίζουν σε μεγάλο βαθμό τόσο σε υλικό, όσο και στο χρώμα. Στην ιστορία του χωριού, αυτή η κατοικία αποτελούσε περιζήτητο οικοδόμημα για αγορά συνήθως από άτομα που είχαν κάποια ιδιαίτερη θέση στο χωριό, οπότε παρατηρούμε το αντίκτυπο που μπορεί να επέφεραν αυτές οι επιλογές στην πρόσληψη στην κοινωνική αξία μίας κατοικίας.

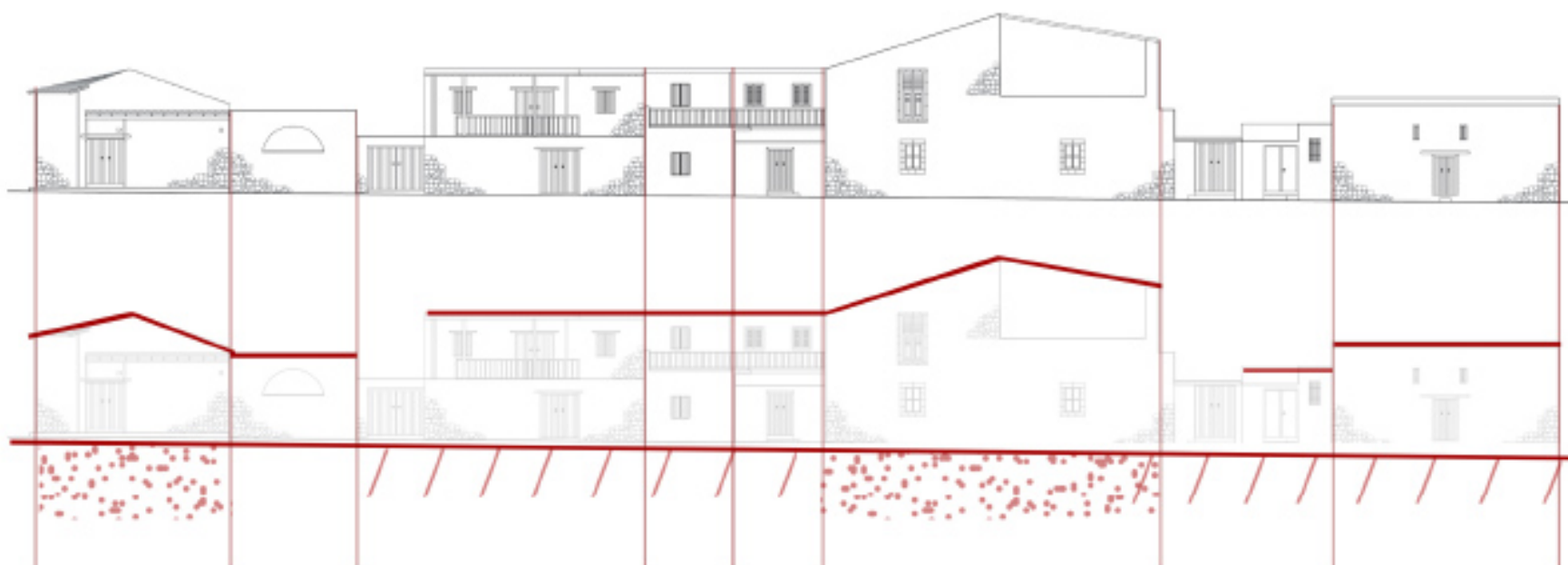
Οι γωνιόλιθοι αποτελούν επίσης ένα χαρακτηριστικό που ξεχωρίζει στην πέτρινη τοιχοποιία. Οι γωνιόλιθοι σε πολλές περιπτώσεις αποτελούνταν από λαξευτή πέτρα. Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των λίθων είναι το μεγάλο τους μέγεθος, αφού για στατικούς λόγους θα έπρεπε να συγκρατούν τις πέτρες της τοιχοποιίας και των δύο όψεων.

Επιπρόσθετα, αποτελούσαν ευκαιρία για διαφοροποίηση του υλικού για το πλαισίωμα ίσως ολόκληρης της όψης.

Οι τυπολογίες στεγών που παρατηρούνται στο χωριό Λάνεια είναι: οι δίρριχτες, οι μονόρριχτες και οι επίπεδες.

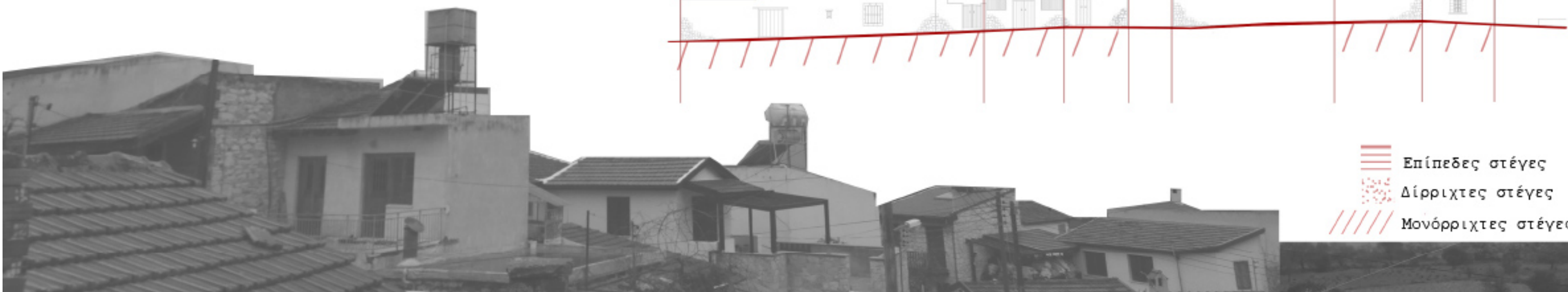
Οι δίρριχτες και μονόρριχτες στέγες παρατηρούνται συνήθως σε ορεινά χωριά για προστασία της κατοικίας από τις κακές καιρικές συνθήκες. Αυτές κατασκευάζονται από επικλινή επίπεδα έτσι ώστε να είναι δυνατή η ταχύτερη απομάκρυνση των νερών της βροχής και κυρίως του χιονιού.

Στο χωριό Λάνεια ο επικρατέστερος και παλαιότερος τύπος που παρατηρείται είναι οι μονόρριχτες στέγες οι οποίες έχουν κλίση από την μια πλευρά του σπιτιού μέχρι την άλλη.

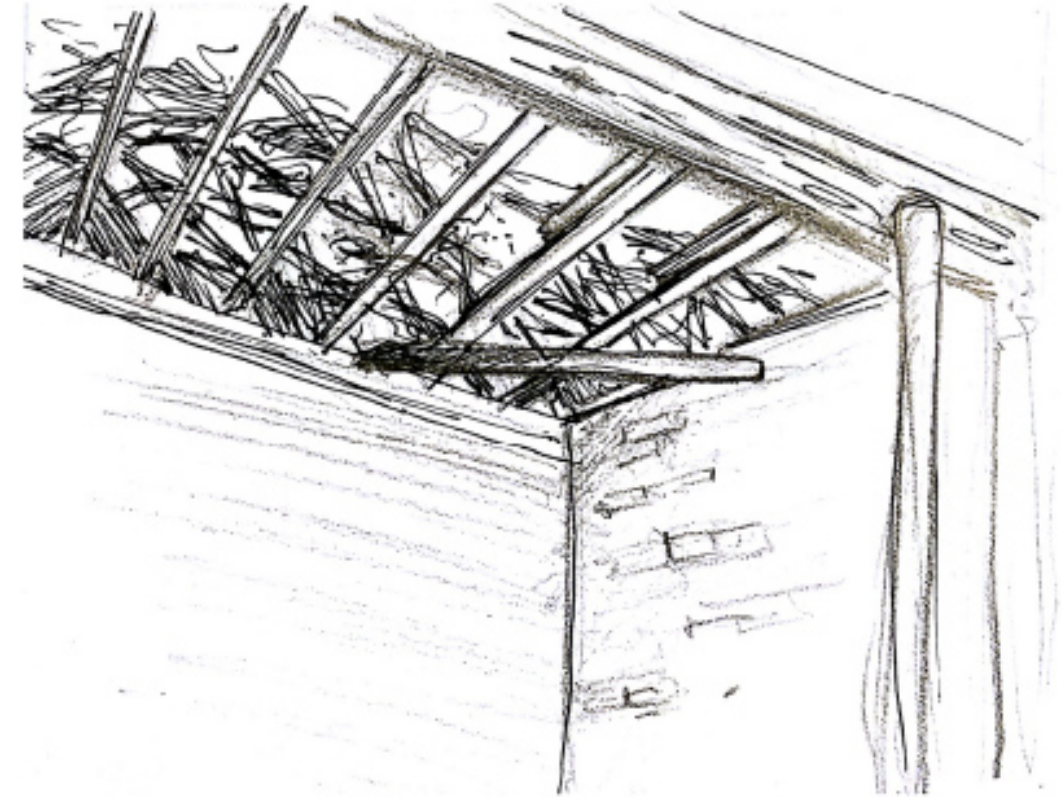
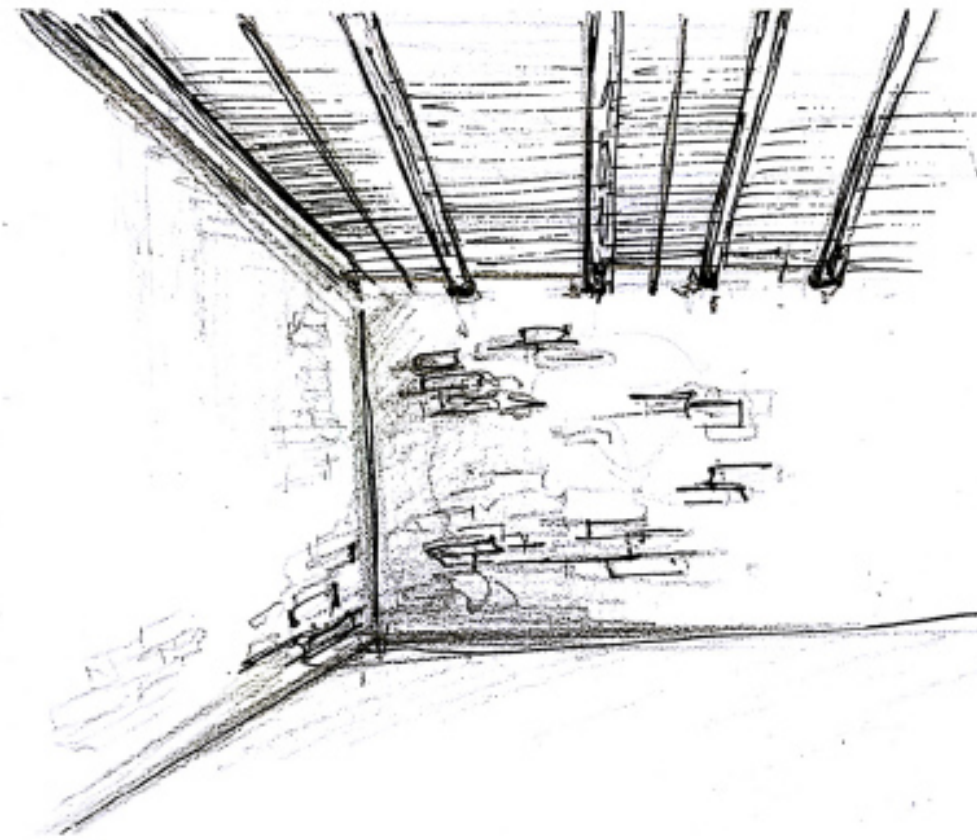

Ακολουθούν οι δίρριχτες οι οποίες χρησιμοποιούνται για να στεγάσουν μεγαλύτερα ανοίγματα και έχουν κλίση που αντιστρέφεται στη μέση του σπιτιού.

Ωστόσο, ελάχιστες είναι οι επίπεδες στέγες που παρατηρήθηκαν στο χωριό και αυτές αποτελούν κυρίως μεταγενέστερες κατασκευές.

- Επίπεδες στέγες
- Δίρριχτες στέγες
- Μονόρριχτες στέγες

Μεταγενέστερο υλικό-Οροφή με βολίτζια σε ψάθα Οροφή με βολίτζια και σανίδια

Οροφή με βολίτζια και καλάμια

Οροφή με βολίτζια και σαδίτζια

Η διαφορετικές υλικότητες συνεχίζονται και στο επίπεδο των οροφών των κτισμάτων, δημιουργώντας μία ποικιλομορφία, η οποία μπορεί με τη σειρά της να αναδείξει κάποια χαρακτηριστικά του χωριού και των κατοίκων του. Ξεκινώντας με τις οροφές που είναι κατασκευασμένες με πρωτεύοντα στοιχεία τα βολίτζια και δευτερεύον στοιχείο τη ψάθα. Αυτή η τεχνική απαιτεί την περισσότερη επεξεργασία και οι κάτοικοι που την επέλεξαν ήταν καλής οικονομικής κατάστασης, καθώς επίσης την συναντάμε σπανιότερα στο χωριό. Συνεχίζοντας με τα βολίτζια και τα σανίδια, επίσης απαιτούν ένα βαθμό επεξεργασίας και επίσης δεν τα συναντάμε συχνά στο χωριό. Ακόμα έχουμε τα βολίτζια και την οροφή να πληρώνονται με καλάμια τα οποία συγκρατούνται από κάποιους οδηγούς και δένονται σε αυτούς. Αν και τα καλάμια είναι η επικρατέστερη επιλογή στο χωριό, συναντάμε και περιπτώσεις όπου τη θέση των καλάμιών παίρνουν τα σαδίτζια, δηλαδή μη επεξεργασμένα κομμάτια ξύλων που έβρισκαν οι ίδιοι οι κάτοικοι, τεχνική την οποία χρησιμοποιούσαν άτομα τα οποία δεν είχαν αρκετά χρήματα στη διάθεσή τους.

Συνεχίζοντας την ανάλυση όσο αφορά την υλικότητα που χαρακτηρίζει το χωριό, προχωράμε στην παρατήρηση και εξερεύνηση μερικών μεμονωμένων προσώπων που αποτέλεσαν σημαντικά σημεία κατά την περιπλάνησή μας στο χώρο. Επίσης μπορεί να σηματοδοτούν κάποιες κατηγοριοποιήσεις σχετικά με το συνδυασμό των διαφορετικών τεχνοτροπιών τοιχοποιίας που συναντά κανείς στο χωριό. Γενικότερα, το υλικό που υπερिσχύει είναι λίθοι ιζηματογενούς τύπου, όμως συναντάμε ακόμα τοίχους επιχρισμένους με ασβέστη ή γύψο.

Παρά το χαρακτηριστικό της συνεχόμενης δόμησης, οι προσόψεις διαφοροποιούνται και διακόπτονται από κάποιες συντηρημένες κατοικίες για τις οποίες επιλέγεται συνήθως λευκό επίχρισμα. Αυτό που συμπεραίνουμε είναι πως δεν γίνεται κάποια προσπάθεια για ομαλή σύνδεση με τα εφαπτόμενα κτίσματα.

Στο συγκεκριμένο σύνολο προσώπων παρατηρούμε μία ομοιόμορφη διαχείριση των προσώπων που έχουν τεθεί υπό συντήρηση. Σε συνδυασμό με τη λευκή τοιχοποιία τοποθετούνται ανοίγματα σε διάφορους χρωματισμούς.

Το χωριό Λάνια παρά το γεγονός ότι όσον αφορά την υλικότητα των τοιχοποιιών έχει ένα εύρος επιλογών, κυριαρχεί ως υλικό κατασκευής η τοπική πέτρα, η οποία προέρχεται από την περιοχή Λακούρα. Ο τρόπος τοποθέτησης των λιθών μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τις διαθέσιμες πέτρες που υπήρχαν σε κάθε περίπτωση, καθώς και ανάλογα με την τεχνογνωσία του κάθε κατοίκου.

Στην περίπτωση του παραδείγματος στο πλάι, παρατηρούμε το συνδυασμό λίθων μεγάλου και μεσαίου μεγέθους, οι οποίες τοποθετούνται ακανόνιστα και των οποίων τα κενά πληρώνονται με μικρότερες πέτρες που λειτουργούν σα σφήνες.

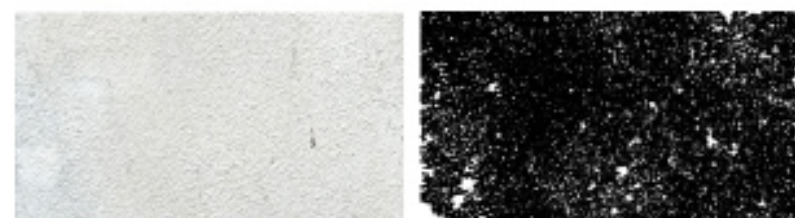
Ένα άλλο παράδειγμα το οποίο έχει ευρεία εφαρμογή στο χωριό είναι η τοιχοποιία με χρήση λίθων περίπου του ίδιου μεγέθους. Για την κάλυψη των αρμών χρησιμοποιείται χαλίκωμα.

Εμφανές χαρακτηριστικό στις τοιχοποιίες είναι τα ράμματα, δηλαδή μία σειρά από λίθους τοποθετημένους οριζόντια ανά μισό μέτρο ύψους, έτσι ώστε να βελτιωθεί η στατική επάρκεια των κατασκευών.

Επεμβάσεις

Συγκεκριμένα, βλέπουμε την επικάλυψη με επίχρισμα για λόγους συντήρησης από φθορά. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός πως μένουν αρκετά εμφανή σημεία των λίθων, κάτι που μας προσδιορίζει κάποιες από τις αισθητικές αντιλήψεις των κατοίκων.

Επιπρόσθετα, ακόμα μία μέθοδος συντήρησης είναι η επικάλυψη με την οποία δε διαφαίνονται καθόλου τα υλικά που προϋπήρχαν και που αποτελούν το δομικό στοιχείο των οικοδομημάτων.

Στη δεύτερη θεματική όπου γίνεται μία ανάλυση των τυπολογικών στοιχείων του χωριού με βάση την κλίμακα της κατοικίας, σκοπός ήταν να αναγνωρίσουμε τη σχέση μεταξύ των παραγόντων που αναλύθηκαν. Συγκεκριμένα, η τυπολογία της εισόδου της κατοικίας είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον ενδιαμέσο χώρο που επιλέγεται σε κάθε κατοικία. Στις περιπτώσεις όπου η πρόσβαση στην κατοικία γίνεται πιο άμεσα, χωρίς ηλιακό ή αυλή να προηγείται, χρησιμοποιούνται αρχιτεκτονικά στοιχεία όπως υψομετρική διαφορά ή οπισθοχώρηση της όψης. Ακόμα, η υλικότητα είναι μία παράμετρος η οποία εναλλάσσεται ανάλογα με την τυπολογία των εισόδων. Επιπρόσθετα, όπως έχει αναφερθεί σε κάθε ενότητα, η κοινωνική και η οικονομική κατάσταση των κατοίκων επηρεάζει σημαντικά τις επιλογές σε όλα τα επίπεδα. Συνεπώς, αναγνωρίζοντας τα χαρακτηριστικά των τυπολογιών των οικισμών κάθε ενότητας που αναλύθηκε, θα μπορούσε κάποιος να αποκτήσει μία πιο σφαιρική εικόνα για τα χαρακτηριστικά των κατοίκων.

Κλείνοντας, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι δύο θεματικές οι οποίες αναλύθηκαν στη συγκεκριμένη εργασία είναι μεταξύ τους αλληλένδετες και όταν συνδυαστούν μπορούν να αποδώσουν μία ολοκληρωμένη εικόνα του χωριού Λάνεια. Συγκεκριμένα, ο πολεοδομικός χαρακτήρας του χωριού, μέσα από πολυδιάστατες αναλύσεις όσο αφορά την τυπολογία, την υλικότητα και κάποιες ιδιαιτερότητες του, μας φανερώνει χαρακτηριστικά του χωριού που έχουν να κάνουν με τον τρόπο ζωής και τη νοοτροπία των κατοίκων, καθώς και δεδομένα από τα οποία αντλούμε πληροφορίες για την ιστορική εξέλιξη του χωριού. Ακόμα, εξάγονται συμπεράσματα όσον αφορά την προσβασιμότητα και τη δεύτερη θεματική που ασχολήθήκαμε, δηλαδή την κλίμακα κατοικίας. Οι τυπολογίες και η υλικότητα βρίσκονται και πάλι παρατηρήσεις σχετικά με το πώς η παραδοσιακή αρχιτεκτονική επηρεάζεται και επηρεάζει την καθημερινότητα των κατοικιών του παρελθόντος, όπως και του παρόντος. Μέσα από τις δύο θεματικές θα μπορούσε κανείς να αντιληφθεί δεδομένα για την κοινωνική ζωή των χρηστών και για τους τρόπους με τους οποίους κοινωνικοποιούνταν, έτσι στόχος αυτής της εργασίας είναι να ξεκαθαρίσουν τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και να μπορεί κανείς να τα αναγνωρίσει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A.** Η Ιστοσελίδα του Χωριού
<http://www.thevillageexpress.com/cyprusvillage/profile/210&lang=gr>
- B.** "Ένα Οδοιπορικό στο Χωριό Λάνεια" , Ανδρέας Λαζάρου
Ο Φιλελεύθερος, 29 Οκτωβρίου 2013
- Γ.** Πληροφορίες από τον κ.Νίκο Σύκα - καθηγητής ιστορίας και μόνιμος κάτοικος του χωριού

